

Sygn. akt I C 590/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2024 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Edyta Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2024 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko R. O.

o zapłatę 3573,41 zł

I powództwo oddala;

II zasądza od powoda (...) S.A. w W. na rzecz pozwanego R. O. kwotę 917,00 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sędzia Lidia Grzelak

Sygn. akt I C 590/23

UZASADNIENIE

W dniu 30 listopada 2023 r. (data stempla operatora pocztowego) powód (...) S.A. w W. wystąpił do Sądu Rejonowego w Ciechanowie z pozwem przeciwko R. O., wnosząc o zasądzenie kwoty 3573,41 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 3296,95 zł od dnia 12 lipca 2023 r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 276,46 zł od dnia wytoczenia powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym tj. 12 lipca 2023 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wnosił o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Pozew został wniesiony przed upływem trzech miesięcy od daty prawomocnego postanowienia z dnia 14 września 2023 r. o umorzeniu postępowania w sprawie VI Nc-e (...) Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie.

Pozwany R. O. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. Pozwany kwestionował powództwo zarówno co do zasady, jak i wysokości, podnosząc zarzut nieudowodnienia istnienia wierzytelności. Ponadto pozwany podniósł, iż umowa nie została wypowiedziana w sposób prawidłowy, przez co należność nie jest wymagalna.

W toku procesu przed Sądem Rejonowym w Ciechanowie strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 czerwca 2019 r. pomiędzy R. O. a (...) Bank S.A. w W. (obecnie (...) S.A. w W.) została zawarta umowa o kredyt konsolidacyjny nr (...). Na podstawie przedmiotowej umowy Bank udzielił R. O. kredytu w wysokości 4000,00 zł, obejmujące środki przeznaczone na potrzeby konsumpcyjne, środki przeznaczone na sfinansowanie prowizji bankowej za udzielenie kredytu oraz środki przeznaczone na sfinansowanie składki ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia. Umowa zawiera uzgodnienia stron w zakresie oprocentowania kredytu. W dniu zawarcia umowy całkowita kwota do zapłaty wynosiła 6688,27 zł. Umowa została zawarta na okres do dnia 5 czerwca 2029 r. Spłata kredytu miała nastąpić w 120 miesięcznych ratach płatnych do 05 dnia każdego miesiąca począwszy od lipca 2019 r. Wysokość rat wynosiła po 55,79 zł, zaś pierwszej raty wyrównawczej – 49,26 zł. Strony uzgodniły ponadto, iż Bank może wypowiedzieć umowę w przypadku opóźnienia z zapłatą pełnej raty za co najmniej jeden okres płatności, po uprzednim wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległości w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych od daty otrzymania wezwania – § 9 pkt 1 lit. a) umowy. Termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni (wniosek o udzielenie kredytu i umowa k. 25 – 28v.).

R. O. nie dokonywał systematycznej spłat rat wynikających z umowy o kredyt konsolidacyjny nr (...) z dnia 11 czerwca 2019 r. (bezsporne).

Pismem z dnia 20 stycznia 2023 r. Bank wezwał R. O. do spłaty zadłużenia w terminie 14 dni od otrzymania pisma pod rygorem złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy z dnia 11 czerwca 2019 r., informując ponadto o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Następnie w dniu 28 lutego 2023 r. Bank wydał oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o kredyt konsolidacyjny nr (...) z dnia 11 czerwca 2019 r. Wypowiedzenie umowy zostało doręczone R. O. w dniu 8 marca 2023 r. (wezwanie k. 29, wypowiedzenie k. 33, zpo k. 36).

Bank nie dysponuje dowodem doręczenia R. O. wezwania do spłaty zadłużenia pod rygorem wypowiedzenia umowy (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt sprawy: wniosku o udzielenie kredytu i umowy o kredyt konsolidacyjny nr (...) z dnia 11 czerwca 2019 r. (k. 25 – 28v.), wezwania (k. 29), oświadczenia o wypowiedzeniu umowy (k. 33), dowodu doręczenia wypowiedzenia umowy (k. 36).

Wnosząc o oddalenie powództwa pozwany R. O. kwestionował powództwo co do zasady i wysokości, podnosząc m. in. zarzut, iż umowa nie została wypowiedziana w sposób prawidłowy, a tym samym należność nie jest wymagalna.

Wobec podniesionych przez pozwanego R. O. zarzutów to na powodzie (...) S.A. w W. spoczywał ciężar wykazania, że dopełnił obowiązku określonego w § 9 pkt 1 lit. a) umowy z dnia 11 czerwca 2019 r., a zatem, że wezwał pozwanego R. O. do zapłaty zaległej należności, a następnie – wobec braku spłaty zadłużenia zgodnie z umową - skutecznie wypowiedział umowę.

Zgodnie bowiem z art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Z przepisu tego wynikają dwie ogólne reguły: pierwsza – wprowadzająca wymóg udowodnienia faktu, z którego wywodzone są skutki prawne oraz druga – wprowadzająca wymóg udowodnienia tego faktu przez stronę, która wywodzi z niego skutki prawne.

Powód (...) S.A. w W., pomimo podniesionych przez pozwanego R. O. zarzutów w odpowiedzi na pozew, nie złożył dowodów na okoliczność doręczenia mu wezwania do zapłaty zaległości oraz pouczenia o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację. W konsekwencji uznać więc należy, że wypowiedzenie umowy nie jest skuteczne wobec niewyczerpania trybu wypowiedzenia wynikającego zarówno z przepisów ustawowych, jak i umowy stron.

W ocenie Sądu, wbrew przekonaniu banku, takimi dowodami nie jest złożony przez bank wydruk z książki nadawczej firmowych listów poleconych z dnia 24 stycznia 2023 r. (k. 32). Brak jest okoliczności wskazujących na jakiej podstawie ustalono zapoznanie się pozwanego z tym pismem, skoro brak dowodu doręczenia przesyłki pozwanemu.

Wskazać należy, że powód (...) S.A. w W., pomimo zakwestionowania przez pozwanego R. O. trybu wypowiedzenia umowy, nie przedstawił dowodu doręczenia wezwania do zapłaty wraz z informacją w zakresie restrukturyzacji zadłużenia.

Bank jest profesjonalistą w zakresie w jakim zawarł umowę (jego poprzednik prawny) z pozwanym R. O., konsumentem w rozumieniu przepisu art. 22¹ kc. Prowadzi działalność gospodarczą polegającą m. in. na udzielaniu kredytów. Zatem to na banku ciąży obowiązek takiego ukształtowanie procedury postępowania, aby wykazać - na wypadek sporu - wszystkie niezbędne elementy związane nie tylko z zawarciem umowy ale również z jej wypowiedzeniem.

Niewątpliwie, zdaniem Sądu, dowodem doręczenia pozwanemu R. O. wezwania do zapłaty z pouczeniem o restrukturyzacji byłoby zwrotne potwierdzenie odbioru korespondencji, tak samo jak w przypadku wypowiedzenia umowy. Powód, pomimo że jest profesjonalistą w obrocie gospodarczym, nie złożył takiego potwierdzenia.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda (...) S.A. w W. nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu, podstawą rozstrzygnięcia jest podniesiony przez pozwanego R. O. zarzut braku wymagalności roszczenia, wynikający z braku dowodu skutecznego wypowiedzenia mu umowy o kredyt konsolidacyjny nr (...) z dnia 11 czerwca 2019 r. Pozostałe zarzuty pozwanego w związku z tym nie były przedmiotem analizy Sądu w niniejszym procesie. Na marginesie jedynie wskazać należy, w odniesieniu do zarzutu pozwanego braku dowodu przekazania mu środków finansowych zgodnie z umową, że powód (...) S.A. w W. przedstawił potwierdzenie złożenia dyspozycji przelewu na rachunek nr (...) prowadzony przez (...) tj. na numer rachunku wskazany w umowie stron (§ 17 umowy). Pozwany R. O. nie przedstawił wyciągu z rachunku bankowego nr (...). rachunku, na który przelano kwotę pożyczki, jak też zaświadczenia banku, że nie jest (nie była w dacie zawierania umowy) posiadaczem rachunku bankowego o wskazanym powyżej numerze. Skoro pozwany zaprzeczył, by zawarł z poprzednikiem prawnym powoda umowę pożyczki, to mogłby w sposób niebudzący wątpliwości wykazać ten fakt, przedkładając np. zaświadczenie z banku, że nie jest posiadaczem rachunku bankowego, na który kwota pożyczki została przelana albo kopię zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa na jego szkodę do organów ścigania w związku z posłużeniem się jego danymi wrażliwymi.

Przepis art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe stanowi, iż przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie zaś do art. 78 a cyt. ustawy, jej przepisy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie.

W ocenie Sądu, brak jest podstaw do kwestionowania zawarcia przez strony umowy o kredyt konsolidacyjny. Powód przedłożył na powyższą okoliczność umowę z dnia 11 czerwca 2019 r. Umowa została wprawdzie zawarta w za pośrednictwem platformy internetowej umowy. Umowa taka z oczywistych względów zawarta jest bez jednoczesnej obecności obu stron; zarówno przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, jak też ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, dopuszczają taki sposób zawarcia umowy. Powód dysponował szczegółowymi danymi osobowymi pozwanego R. O., takimi jak adres zamieszkania, numer PESEL, numer dowodu osobistego i numer jego rachunku bankowego, co wskazuje, że powód wszedł w posiadanie tych danych, uzyskując je od pozwanego, a nie w jakiś inny sposób. Brak podpisów na umowie zawieranej poprzez platformę internetową nie świadczy o tym, że umowa jest nieważna.

Z definicji kredytu wskazanej powyżej, wynikającej z art. 69 cyt. ustawy, wynika, że kredytobiorca ma prawo korzystać z przekazanej mu kwoty przez czas oznaczony w umowie. Wcześniejszy zwrot kredytu jest możliwy w przypadku powstania okoliczności uprawniających do wypowiedzenia kredytu i skutecznego dokonania takiego wypowiedzenia przez bank.

Stosownie do treści art. 232 kpc, strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Jak wskazano powyżej, pozwany R. O. w odpowiedzi na pozew kwestionował powództwo co do zasady jak i wysokości, wskazując m.in., że należność wynikająca z umowy kredytu nie jest wymagalna.

W tej sytuacji to na banku spoczywał obowiązek wykazania wymagalności roszczenia.

Powód (...) S.A. w W. nie wykazał, że kredyt został skutecznie postawiony w stan wymagalności, wobec braku dowodu doręczenia pozwanej wezwania do zapłaty należności oraz pouczenia o restrukturyzacji kredytu pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu konsolidacyjnego. Zgodnie bowiem z art. 75 lit. c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych (ust. 1). W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia (ust. 2). Uznać zatem należy, że wezwanie do zapłaty kredytobiorcy oraz poinformowanie do o możliwości restrukturyzacji zadłużenia, są obligatoryjnym elementem, wymaganym dla prawidłowości skutecznego wypowiedzenia umowy.

Powód w piśmie procesowym z dnia 5 marca 2024 r. (data stempla operatora pocztowego) odniósł się do innych zarzutów pozwanego, nie odnosząc się w zasadzie do kluczowej dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestii skutecznego wypowiedzenia umowy o kredyt konsolidacyjny nr (...) z dnia 11 czerwca 2019 r. tj. co do wyczerpania ustawowego trybu wypowiedzenia w zakresie poprzedzających czynności (wezwanie do spłaty oraz pouczenie o restrukturyzacji). Wbrew stanowisku powoda nie można uznać, że skoro – jak twierdzi – przesyłka rejestrowana adresowana do pozwanego nie została zwrócona przez operatora pocztowego do nadawcy, to jest równoznaczne z doręczeniem przesyłki adresatowi. Nie wiadomo zatem, od jakiej daty powód liczył 14 – dniowy termin na spłatę zadłużenia, którego upływ uprawniał go do wypowiedzenia umowy. Przy czym należy podkreślić, iż pozwany R. O. konsekwentnie od samego początku wnosił o oddalenie powództwa, kwestionując roszczenie co do zasady.

W sytuacji gdy brak jest dowodu doręczenia pozwanemu R. O. wezwania do spłaty oraz informacji o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, brak jest podstaw do uznania, że umowa kredytu konsolidacyjnego nr (...) z dnia 11 czerwca 2019 r. została przez powoda (...) S.A. w W. skutecznie wypowiedziana wobec niewyczerpania ustawowego trybu poprzedzającego doręczenie kredytobiorcy wypowiedzenia umowy. Powód nie wykazał zatem wymagalności roszczenia objętego pozwem, do czego jest zobowiązany z mocy art. 6 kc.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

O zwrocie kosztów procesu przez powoda na rzecz pozwanego Sąd orzekł stosownie do art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca proces jest zobowiązana zwrócić stronie przeciwnej koszty procesu. Sąd oddalił powództwo w całości, a zatem powód (...) S.A. w W. zobowiązany jest zwrócić pozwanemu R. O. poniesione przez niego koszty procesu. W związku z powyższym w pkt II wyroku Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 917,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa ustalonych stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, przy uwzględnieniu wskazanej wartości przedmiotu sporu.